

หลักการบัญชี

เหมาะสำหรับ
นักศึกษาระดับ ปวส. และปริญญาตรี

รศ. เบญจมาศ อภิสัทธิภักขโณ

หลักการบัญชี

โดย รศ. เบญจมาศ อภิลิทธิภิญโญ

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย © พ.ศ. 2556 โดย รศ. เบญจมาศ อภิลิทธิภิญโญ

ห้ามคัดลอก ลอกเลียน ดัดแปลง ทำซ้ำ จัดพิมพ์ หรือกระทำการอื่นใด โดยวิธีการใดๆ ในรูปแบบใดๆ
ไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนี้ เพื่อเผยแพร่ในสื่อทุกประเภท หรือเพื่อวัตถุประสงค์ใดๆ
นอกจากจะได้รับอนุญาต

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

เบญจมาศ อภิลิทธิภิญโญ.

หลักการบัญชี. --กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2556.

368 หน้า.

1. การบัญชี.

I. ชื่อเรื่อง.

657

Barcode (e-book) 9786160841875

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย

บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)
SE-EDUCATION PUBLIC COMPANY LIMITED

เลขที่ 1858/87-90 ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260

โทรศัพท์ 0-2826-8000

หากมีคำแนะนำหรือติชม สามารถติดต่อได้ที่ comment@se-ed.com

คำนำ

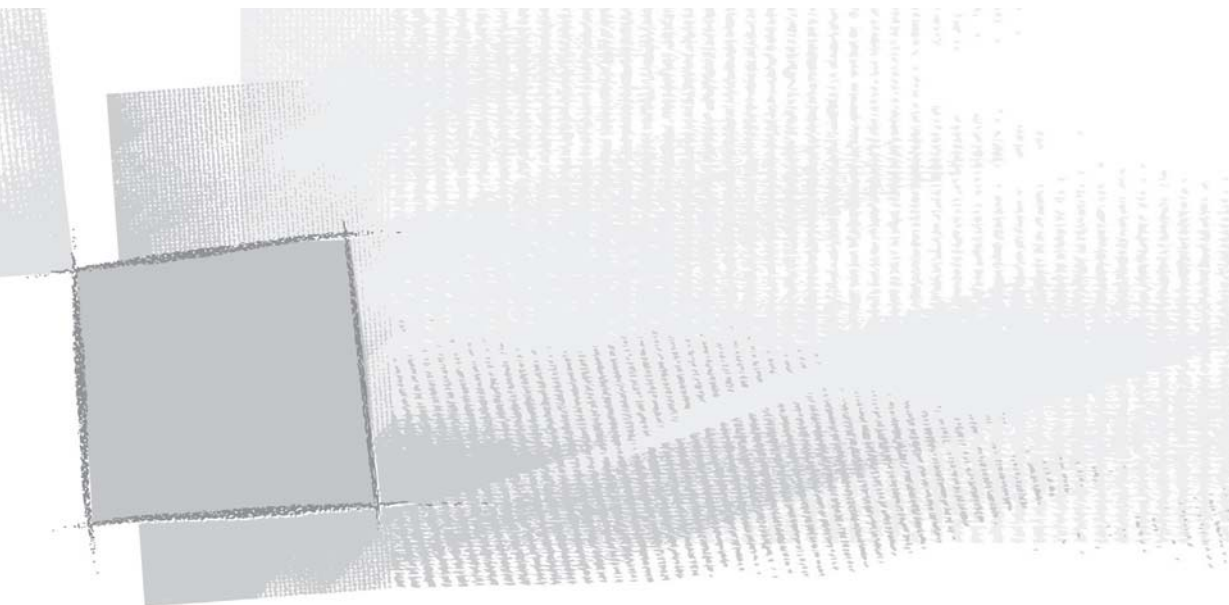
หนังสือ **หลักการบัญชี** เล่มนี้ มุ่งให้ความรู้พื้นฐานทางบัญชีสำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้ทางบัญชีมาก่อน ซึ่งเป็นรายวิชาแกนบังคับสำหรับหลักสูตรปริญญาตรีทางการบัญชี หรือหลักสูตรบริหารธุรกิจ เหมาะสำหรับนักศึกษาที่ศึกษาในรายวิชา **หลักการบัญชี** หรือ **การบัญชี** **ขั้นต้น 1** รวมถึงผู้ที่ศึกษาในแขนงวิชาอื่นๆ แต่มีความสนใจจะศึกษาความรู้เกี่ยวกับการบัญชีเป็นพื้นฐานในเบื้องต้น

เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ประกอบด้วย แนวคิดพื้นฐานของการทำบัญชี การวิเคราะห์รายการค้าตามหลักการบัญชีคู่ การจดบันทึกบัญชีตามกระบวนการทางบัญชีสำหรับกิจการให้บริการ กิจการซื้อขายสินค้า รวมถึงการจัดทำงบการเงิน นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงลักษณะของกิจการอุตสาหกรรมเป็นพื้นฐานเบื้องต้น และระบบใบสำคัญที่นำมาใช้ในการควบคุมภายในขององค์กร

ผู้เขียนหวังว่าหนังสือเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่มีความต้องการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการบัญชี เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาวិชาการบัญชีเล่มอื่นๆ ต่อไป และขอขอบคุณผู้อ่านทุกท่านที่ได้ติดตามผลงาน และให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาผลงานของผู้เขียนอย่างต่อเนื่องตลอดมา

รศ. เบญจมาศ อภิลิทธิ์ภิญโญ

อีเมล : benjamasapi@gmail.com

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ 9

ความหมายของการบัญชี	9
ความแตกต่างระหว่างการบัญชีและการทำบัญชี	11
ประเภทของการบัญชี	12
แม่บทการบัญชี	14
รายการในงบการเงิน	21
สรุป	27
แบบฝึกหัดท้ายบท	28

บทที่ 2 การวิเคราะห์รายการค้าทางธุรกิจ 33

สมการบัญชี (Accounting Equation)	33
การวิเคราะห์รายการค้า (Analyzing Transactions)	35
ความสัมพันธ์ของการวิเคราะห์รายการค้ากับงบแสดงฐานะการเงิน	43
หลักบัญชีคู่ (Double-Entry Accounting)	54
สรุป	61
แบบฝึกหัดท้ายบท	62

บทที่ 3 การจดบันทึกรายการ 67

กระบวนการจดบันทึกรายการ	67
ผังบัญชี	68
การบันทึกรายการในสมุดรายวันขั้นต้น	70
สมุดบัญชีแยกประเภท	73
งบทดลอง	82
สรุป	89
แบบฝึกหัดท้ายบท	90

บทที่ 4 จบบการเงินและการปิดบัญชีกิจการให้บริการ 97

กระดาษทำการ	97
การสรุปผลการดำเนินงานและการแสดงฐานะทางการเงิน	103
หลักการปิดบัญชี	115
การปิดบัญชีเมื่อเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว	118
สรุป	130
แบบฝึกหัดท้ายบท	131

บทที่ 5 การปรับปรุงรายการบัญชี 135

ความจำเป็นของการปรับปรุงรายการ	135
ประเภทของรายการปรับปรุง	137
กระดาษทำการเพื่อการปรับปรุง	162
วงจรบัญชี (Accounting Cycle)	173
สรุป	174
แบบฝึกหัดท้ายบท	175

บทที่ 6 การบัญชีกิจการซื้อขายสินค้า 181

ลักษณะของกิจการซื้อขายสินค้า	181
ระบบบัญชีเกี่ยวกับสินค้า	184
การบันทึกรายการบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง	185

การบันทึกการบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด

(Periodical Inventory Method) 194

สรุป 211

แบบฝึกหัดท้ายบท 212

บทที่ 7 กระดาษทำการและการปิดบัญชีกิจการซื้อขายสินค้า.....219

กระดาษทำการเพื่อจัดทำงบการเงินสำหรับการบัญชีสินค้าคงเหลือ

แบบต่อเนื่อง 219

กระดาษทำการเพื่อจัดทำงบการเงินสำหรับการบัญชีสินค้าคงเหลือ

แบบสิ้นงวด 232

การปิดบัญชีสำหรับกิจการซื้อขายสินค้า 245

สรุป 258

แบบฝึกหัดท้ายบท 259

บทที่ 8 การบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่ม265

ภาษีมูลค่าเพิ่ม 265

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม 266

ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม 267

อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม 269

การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม 270

หน้าที่ของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม 271

การบันทึกบัญชีภาษีมูลค่าเพิ่ม 274

สรุป 285

แบบฝึกหัดท้ายบท 286

บทที่ 9 สมุดรายวันเฉพาะ291

ประเภทของสมุดรายวันเฉพาะ 291

ประเภทของสมุดบัญชีแยกประเภทย่อย 292

สมุดขายสินค้า 293

สมุดซื้อสินค้า	296
สมุดเงินสดรับ	299
สมุดเงินสดจ่าย	302
สรุป	305
แบบฝึกหัดท้ายบท	306

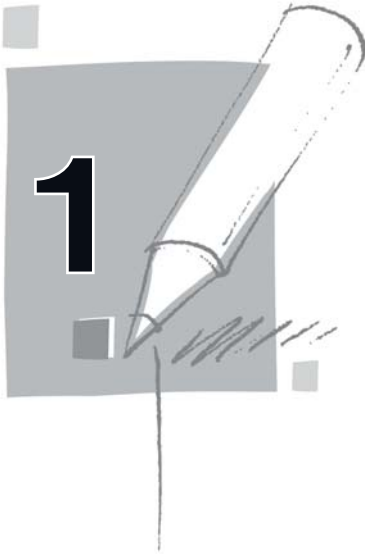
บทที่ 10 กิจการอุตสาหกรรม.....313

ลักษณะของการประกอบการกิจการอุตสาหกรรม	313
ลักษณะของการปฏิบัติงานการบัญชีในกิจการอุตสาหกรรม	314
ความแตกต่างของกิจการอุตสาหกรรมกับกิจการซื้อขายสินค้า	314
ประเภทของสินค้าคงเหลือ	315
ความหมายของต้นทุนการผลิต	316
องค์ประกอบของต้นทุนการผลิต	317
วิธีการคำนวณหาต้นทุนสินค้าที่ขาย	324
สรุป	329
แบบฝึกหัดท้ายบท	330

บทที่ 11 ระบบใบสำคัญ335

การควบคุมด้วยระบบใบสำคัญ	335
การจัดทำใบสำคัญจ่าย	337
การจดบันทึกบัญชีใบสำคัญจ่ายในทะเบียนใบสำคัญจ่าย	339
การจัดเก็บเอกสารใบสำคัญจ่ายที่ยังไม่ได้จ่ายเงิน	343
การจดบันทึกรายการจ่ายเงินตามใบสำคัญจ่าย	344
การจัดเก็บเอกสารใบสำคัญจ่ายที่จ่ายเงินแล้ว	348
การเปลี่ยนแปลงแก้ไขในระบบใบสำคัญจ่าย	348
สรุป	361
แบบฝึกหัดท้ายบท	362

บรรณานุกรม.....367

บทนำ

ข้อมูลทางการเงินบัญชีเป็นข้อมูลที่ใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารกันทางธุรกิจ อาจเรียกว่า ข้อมูลทางการเงินบัญชีเป็นภาษาของธุรกิจ เนื่องจากในการดำเนินกิจกรรมใดๆ ในองค์กรธุรกิจ นั้น มักจะอาศัยข้อมูลทางการเงินบัญชีเป็นสื่อให้บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องและมีความสนใจในเรื่อง ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการวางแผนการดำเนินงาน การควบคุมการดำเนินงาน หรือการประเมินผล การปฏิบัติงาน จะใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชีเป็นสื่อกลางในการตัดสินใจ เพื่อที่จะดำเนินกิจกรรม ต่างๆ ขององค์กรให้เป็นไปในทิศทางที่มีความเหมาะสมต่อไป ดังนั้นข้อมูลทางการเงินบัญชีจึงถือ ได้ว่ามีบทบาทที่สำคัญต่อการดำเนินงานของธุรกิจต่างๆ เป็นอย่างมาก

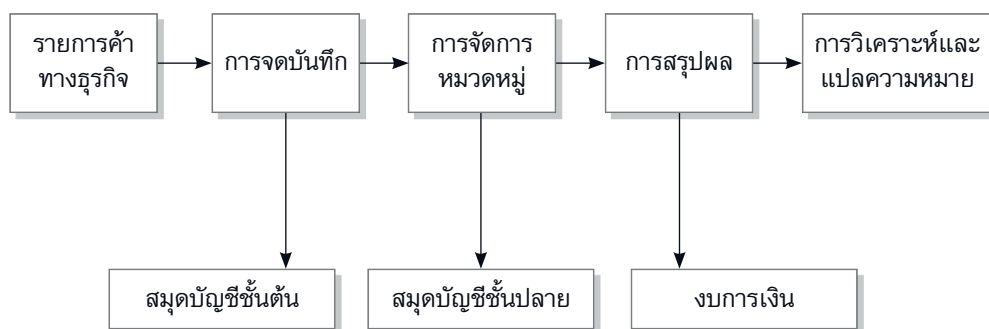
ความหมายของการบัญชี

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในสหรัฐอเมริกา (The American Institute of Certified Public Accountants; AICPA) ได้อธิบายถึงการบัญชีว่า การบัญชีคือ การจดบันทึก การจำแนก การสรุปผล และการจัดทำรายงานทางการเงิน โดยใช้หน่วยวัดเป็นเงินตรา รวมถึง การแปลความหมายของรายงานการเงินดังกล่าว เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

สหวิชาชีพบัญชี (Federation of Accounting Professions) ซึ่งเดิมคือสมาคมนัก บัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย โดยคณะอนุกรรมการบัญชีนิติศัพท์ได้อธิบาย ถึงการบัญชีไว้พอจะสรุปได้ว่า การบัญชีคือ ศิลปะของการเก็บรวบรวม บันทึก จำแนก และสรุป

ข้อมูลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปตัวเงิน ผลงานขั้นสุดท้ายของการบัญชีคือ การให้ข้อมูลทางการเงิน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่บุคคลหลายฝ่าย และผู้ที่สนใจในกิจกรรมของกิจการ

จากความหมายหรือคำจำกัดความที่ได้กล่าวถึงไว้นั้น ผู้เขียนได้นำมาสรุปตามแนวคิดของผู้เขียนเกี่ยวกับความหมายของการบัญชีได้ว่า “การบัญชี เป็นกระบวนการหรือขั้นตอนของการจัดทำบัญชี โดยทำการจดบันทึกเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจของกิจการที่สามารถระบุค่าเป็นหน่วยเงินตราได้ และนำมาจัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อทำการสรุปผลลัพธ์ในขั้นสุดท้ายเป็นงบการเงิน ทั้งนี้การบัญชียังรวมถึงการวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลต่างๆ ในงบการเงิน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในด้านต่างๆ แก่บุคคลหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่ให้ความสนใจในกิจกรรมทางธุรกิจของกิจการ ซึ่งสามารถแสดงได้ดังในรูปที่ 1.1

รูปที่ 1.1 ขั้นตอนของการบัญชี

จากรูปที่ 1.1 สามารถนำมาอธิบายเป็นขั้นตอนหรือกระบวนการทางการบัญชี ได้ดังนี้

1. การจดบันทึก (Recording)

การจดบันทึกเป็นการนำเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจที่สามารถระบุค่าเป็นหน่วยเงินตราได้ หรือที่เรียกว่า รายการค้าของธุรกิจ มาจดบันทึกลงในสมุดบันทึกบัญชีขั้นต้น โดยยึดแนวปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ในการจดบันทึกรายการค้าแต่ละรายการนั้น จะต้องมีการเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายการค้าเหล่านั้น มาใช้เป็นหลักฐานประกอบการจดบันทึกรายการค้าแต่ละรายการด้วย

2. การจัดหมวดหมู่ (Classifying)

การจัดหมวดหมู่เป็นการนำข้อมูลที่ยังบันทึกไว้ในสมุดรายการขั้นต้นมาจัดจำแนกให้เป็นหมวดหมู่ในสมุดบันทึกบัญชีแยกประเภททั่วไป ปกติทั่วไปจะแบ่งเป็น 5 หมวดคือ สินทรัพย์ (Assets) หนี้สิน (Liabilities) ทุน (Proprietorship) รายได้ (Revenue) และค่าใช้จ่าย (Expenses)

3. การสรุปผล (Summarizing)

การสรุปผลเป็นการนำข้อมูลที่ได้จัดหมวดหมู่ไว้ในสมุดบัญชีแยกประเภททั่วไปมาสรุปผล เพื่อจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน เช่น งบกำไรขาดทุน (Income Statement) และงบแสดงฐานะการเงิน (Position Financial Statement) เป็นต้น

4. การวิเคราะห์และแปลความหมาย (Analysis and Interpreting)

การวิเคราะห์และแปลความหมายเป็นการนำข้อมูลในงบการเงินมาทำการวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องมือต่างๆ ในการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูลที่ได้ เพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในด้านต่างๆ เช่น การวิเคราะห์แนวดิ่ง การวิเคราะห์แนวนอน และการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน เป็นต้น

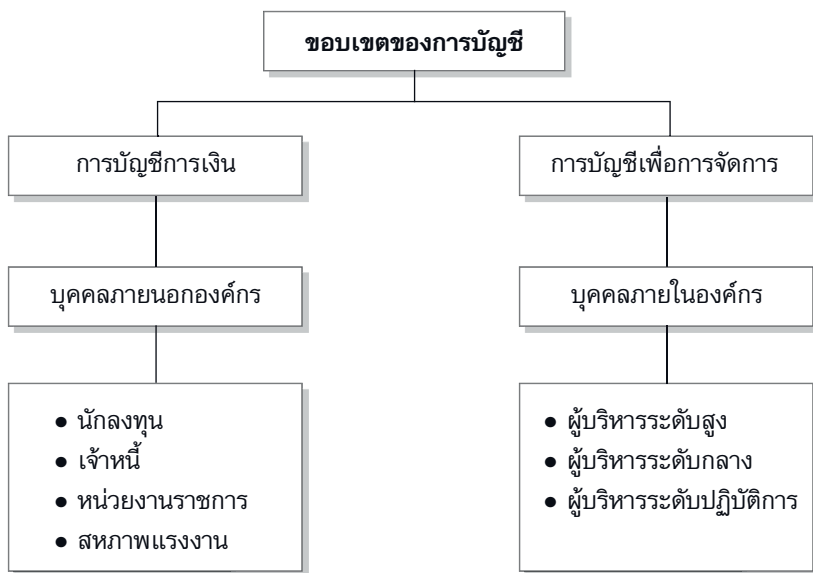
ความแตกต่างระหว่างการบัญชีและการทำบัญชี

บุคคลบางกลุ่มมักจะมีความเข้าใจที่สับสนกันระหว่างการบัญชี (Accounting) กับการทำบัญชี (Bookkeeping) ว่ามีความหมายเหมือนกัน แต่ในความเป็นจริงนั้นการทำบัญชีเป็นเรื่องของการนำรายการค้าทางธุรกิจมาจดบันทึกลงในสมุดบัญชี เริ่มจากสมุดบัญชีขั้นต้น สมุดบัญชีขั้นปลาย และการจัดทำงบการเงิน ที่กล่าวนั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการบัญชี ผู้ที่ทำงานบัญชีในส่วนนี้เราอาจเรียกได้ว่า เป็นผู้ทำบัญชี (Bookkeeper) ส่วนการบัญชีนั้นเป็นเรื่องของการออกแบบหรือวางระบบบัญชี เพื่อให้ได้มาซึ่งงบการเงินที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานต่อไป รวมถึงการควบคุม การตรวจสอบงานของผู้ทำบัญชี และการปรับปรุงกระบวนการหรือวิธีการบัญชีให้มีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งจะเห็นได้ว่าการบัญชีมีขอบเขตของงานที่กว้างกว่าการทำบัญชี โดยผู้ที่ทำงานในส่วนนี้เรียกว่า นักบัญชี

ในการดำเนินงานธุรกิจขนาดเล็ก ผู้ทำบัญชีกับนักบัญชีอาจจะเป็นบุคคลคนเดียวกันได้ โดยนักบัญชีจะทำงานในส่วนของการทำบัญชีควบคู่กัน แต่ถ้าธุรกิจมีขนาดใหญ่มากขึ้น หน้าที่และความรับผิดชอบของงานในส่วนต่างๆ จะมีมากขึ้น ดังนั้นผู้ทำบัญชีกับนักบัญชีจะมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันอย่างชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการควบคุม การตรวจสอบ และคุณภาพของงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ประเภทของการบัญชี

ขอบเขตหรือลักษณะของงานการบัญชีที่นักบัญชีจัดทำ จำแนกโดยใช้ลักษณะของงาน และการนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมต่างๆ ทางธุรกิจได้ ดังแสดงในรูปที่ 1.2

รูปที่ 1.2 ประเภทของการบัญชี

จากรูปที่ 1.2 อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมได้ดังนี้

1. การบัญชีเพื่อการจัดการ หรือการบัญชีบริหาร (Managerial Accounting or Management Accounting)

การบัญชีเพื่อการจัดการ หรือการบัญชีบริหาร เป็นกระบวนการ วิธีการ และเทคนิคต่างๆ ทางบัญชีที่จะนำมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่ผู้บริหารสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมต่างๆ ตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในแต่ละระดับได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านการวางแผนงาน การบริหารจัดการ การควบคุม การประเมินผลงาน และการตัดสินใจ เพื่อให้การบริหารจัดการ และผลการปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมายหรือนโยบายของธุรกิจนั้นๆ รวมทั้งใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง นักบัญชีเป็นฝ่ายงานสนับสนุนที่จะจัดทำข้อมูลเหล่านั้นในรูปแบบต่างๆ กัน เช่น การจัดทำงบประมาณ การกำหนดต้นทุนมาตรฐานและการวิเคราะห์หาผลต่างที่เกิดขึ้นระหว่างงบประมาณ หรือต้นทุนมาตรฐานกับข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง เป็นต้น ให้เป็นไปอย่างถูกต้องและทันเวลาต่อการนำมาใช้เพื่อการตัดสินใจในการบริหารงาน

การจัดทำข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการจัดการนั้น บ่อยครั้งที่ต้องทำการประมาณการข้อมูล ในอนาคตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยใช้ฐานข้อมูลในอดีต และพิจารณาสภาพแวดล้อมในการดำเนิน ธุรกิจในแต่ละช่วงเวลาประกอบด้วย ซึ่งในส่วนนี้ถือเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ (ข้อมูลที่ไม่เป็นตัวเงิน) ที่มีผลต่อการตัดสินใจ เช่น นโยบายการส่งเสริมการค้าของภาครัฐ กลยุทธ์การตลาดของ ธุรกิจคู่แข่ง และการรวมตัวในกลุ่มอุตสาหกรรมเพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางการค้า เป็นต้น

การนำเสนอข้อมูลการบัญชีเพื่อการจัดการจะมีลักษณะของการวิเคราะห์ เจาะประเด็นในแต่ละส่วนงานให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่ผู้บริหารให้ความสนใจ กำหนดหรือระยะเวลาในการจัดทำนั้นไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บริหาร ในบางครั้งการจัดทำการบัญชีเพื่อการจัดการอาจจะต้องทำบ่อยครั้ง เพื่อให้ทันต่อความต้องการของผู้บริหารต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ส่วนรูปแบบในการจัดทำและนำเสนอจะต้องมีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับประเด็น ปัญหาที่ต้องการตัดสินใจ หรือสถานการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องด้วย

2. การบัญชีการเงิน (Financial Accounting)

การบัญชีการเงิน เป็นกระบวนการจัดบันทึกรายการค้าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นแล้วในอดีต โดยมีเอกสารหลักฐานในการลงรายการทางบัญชีและการสรุปผลเพื่อการจัดทำงบการเงินต่างๆ กระบวนการของการจัดทำข้อมูลทางบัญชีการเงินจะสะท้อนให้เห็นถึงข้อมูลทางการเงินที่เป็นผลมาจากการบริหารจัดการที่ผ่านมาแล้วในอดีตว่า กิจการมีผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินเป็นอย่างไร

การบัญชีการเงินเป็นการนำเสนอข้อมูลเพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจแก่บุคคลโดยทั่วไป ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลภายนอกองค์กร เช่น นักลงทุน หน่วยงานราชการ ผู้สอบบัญชี เจ้าหนี้ และบุคคลทั่วไปที่ให้ความสนใจในธุรกิจนั้นๆ เป็นต้น โดยลักษณะของข้อมูลที่น่าเสนอนั้น จะเป็นข้อมูลเชิงปริมาณที่สามารถวัดหรือระบุค่าเป็นหน่วยเงินตราได้ และจะอธิบายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ผ่านมาแล้วในอดีต ข้อมูลในงบการเงินนั้นจะต้องมีความถูกต้องตามที่ควร และยึดแนวปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี

รูปแบบและระยะเวลาในการจัดทำบัญชีการเงิน จะมีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนตามข้อบังคับของกฎหมายคือ 1 ปีบัญชีจะต้องจัดทำอย่างน้อย 1 ครั้ง มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือผู้สอบบัญชีภาษีอากรรับรองความถูกต้องของข้อมูลที่ปรากฏในงบการเงิน

แม่บทการบัญชี

แม่บทการบัญชี (Framework of Accounting) ได้ถูกกำหนดขึ้นเพื่อวางกรอบแนวคิดพื้นฐานในการจัดทำและนำเสนองบการเงินให้แก่บุคคลต่างๆ ที่มีส่วนได้เสียในธุรกิจต่างๆ ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีของสภาวิชาชีพ ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้แนวคิดพื้นฐานมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ในด้านต่างๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงไป

สำหรับแม่บทการบัญชีที่จะกล่าวถึงในที่นี้ เป็นแม่บทการบัญชีฉบับปรับปรุง 2552 ที่มีความเกี่ยวข้องกับงบการเงินที่จัดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์โดยทั่วไป กำหนดให้ต้องมีการจัดทำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้ข้อมูลทางการเงินที่ตอบสนองความต้องการร่วมของผู้ใช้

งบการเงินหลายกลุ่ม โดยงบการเงินเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกระบวนการรายงานทางการเงิน สำหรับงบการเงินที่สมบูรณ์จะประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน (งบดุล) งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงิน งบประกอบอื่นๆ รวมถึงคำอธิบายใดๆ ที่จะช่วยให้ข้อมูลในงบการเงินมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แนวคิดพื้นฐานที่กล่าวถึงในแม่บทการบัญชีนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับงบการเงินของกิจการต่างๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็น กิจการซื้อขายไป กิจการอุตสาหกรรม และกิจการให้บริการ ทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชน

สาระสำคัญที่เป็นกรอบแนวคิดพื้นฐานที่จะกล่าวถึงโดยสรุป มีดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของงบการเงิน ที่จัดทำขึ้นนั้น เพื่อต้องการให้ผู้มีส่วนได้เสียต่อธุรกิจได้ทราบถึงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินของธุรกิจ เพื่อจะได้สามารถนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจในกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม

2. ข้อสมมติ ข้อสมมติเบื้องต้นที่จะต้องคำนึงถึง เพื่อให้ลักษณะของงบการเงินนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้คือ จะต้องยึดตามหลักเกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis) เพื่อให้มีการจดบันทึกบัญชีรายการที่เป็นรายได้และค่าใช้จ่ายเมื่อมีรายการค่านั้นเกิดขึ้น แม้ว่ารายการเหล่านั้นจะไม่ได้มีการรับหรือจ่ายเงินสดไปจริงในเวลานั้นก็ตาม ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ผู้ใช้งบการเงินทราบถึงภาระผูกพันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อันเนื่องมาจากรายได้และค่าใช้จ่ายที่ยังไม่ได้รับเงินสด หรือจ่ายเงินสดไปจริง ณ วันที่เกิดรายการค่านั้น

นอกจากนี้จะต้องยึดหลักการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง (Going Concerns) ทั้งนี้เพราะแนวคิดพื้นฐานในการจัดทำงบการเงินตามแม่บทการบัญชี มีความเหมาะสมกับกิจการที่ต้องการจะดำเนินงานในอนาคตอย่างต่อเนื่อง และต้องการดำรงอยู่ต่อไปเท่านั้น ถ้าต้องการที่จะเลิกกิจการ หรือลดขนาดของกิจการในลักษณะที่ทำให้ข้อมูลในงบการเงินไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้องอย่างมีสาระสำคัญแล้ว งบการเงินของกิจการในลักษณะหลังนี้จะต้องจัดทำขึ้นตามเกณฑ์อื่น และต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเลิกกิจการ หรือลดขนาดกิจการไว้ในงบการเงินที่จัดทำขึ้นด้วย

3. ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน ลักษณะเชิงคุณภาพหมายถึง คุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน โดยจะต้องมีคุณสมบัติหลัก 4 ประการ ดังนี้

3.1 ความเข้าใจได้ (Understandability) ผู้ใช้งบการเงินที่มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะหรือกิจกรรมทางเศรษฐกิจของธุรกิจนั้นๆ รวมถึงมีความตั้งใจในการศึกษาข้อมูลทางการเงินตามสมควร เมื่ออ่านงบการเงินจะต้องเข้าใจข้อมูลต่างๆ ที่รายงานในงบการเงินต่างๆ ได้ เช่น ถ้าผู้ใช้งบการเงินต้องการทราบความแตกต่างระหว่างกำไรตามเกณฑ์คงค้างกับกำไรตามเกณฑ์เงินสด จำเป็นต้องศึกษางบกระแสเงินสดเพิ่มเติม เพื่อจะได้ทราบถึงความแตกต่างที่เกิดขึ้นเป็นต้น

3.2 ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) ข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ จะต้องเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน โดยถ้าข้อมูลในงบการเงินมาประมวลผลแล้ว จะช่วยให้สามารถคาดการณ์ถึงเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตได้ รวมถึงประเมินสถานะของฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานในอนาคตของกิจการเหล่านั้นได้ด้วย

การพิจารณาว่าข้อมูลทางการเงินมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือไม่นั้น สิ่งหนึ่งที่ต้องพิจารณาควบคู่กันไปด้วยคือ ความมีสาระสำคัญของข้อมูลนั้น ถ้าหากไม่แสดงข้อมูลการเงินในเรื่องใด หรือแสดงข้อมูลทางการเงินเรื่องใดผิดพลาดไปแล้ว ไม่ทำให้ผู้ใช้งบการเงินตัดสินใจผิดพลาดไปในอีกแนวทางหนึ่งอย่างมีความหมายสำคัญต่อผู้ใช้งบการเงิน ข้อมูลนั้นอาจพิจารณาได้ว่าเป็นข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

3.3 ความเชื่อถือได้ (Reliability) ข้อมูลที่แสดงในงบการเงินนั้นจะต้องมีความเชื่อถือได้ต่อการที่ผู้ใช้งบการเงินจะนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ คุณลักษณะสำคัญเกี่ยวกับข้อมูลที่มีความเชื่อถือได้ ได้แก่

1. เป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ตามที่ควรต้องแสดง หรือแสดงข้อมูลทางการเงินเพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ต่อการคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุผล

2. เนื้อหาสำคัญมากกว่ารูปแบบ ข้อมูลจะมีความเที่ยงธรรมได้ จะต้องรายงานความเป็นจริงในทางปฏิบัติที่ส่งผลกระทบทางการเงินของกิจการมากกว่ายึดรูปแบบที่แสดงในทางกฎหมาย

3. มีความเป็นกลาง ปราศจากความลำเอียงหรือการชี้นำในการนำเสนอข้อมูลให้เป็นไปในแนวทางที่ต้องการ

4. มีความระมัดระวัง ในการประมาณการข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่แน่นอนใดๆ ซึ่งจะส่งผลต่อข้อมูลทางการเงินอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

5. มีความครบถ้วน การนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ไม่ละเว้นที่จะแสดงข้อมูลบางรายการที่จะทำให้ตัดสินใจผิดพลาดไป โดยควรคำนึงถึงต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการจัดทำและนำเสนอข้อมูลว่า คุ่มค่ากับประโยชน์ที่ได้รับหรือไม่

3.4 การเปรียบเทียบกันได้ (Comparability) ข้อมูลที่แสดงในงบการเงินจะเป็นประโยชน์ในการเปรียบเทียบกันได้ เมื่อข้อมูลในงบการเงินช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินทำการประมาณการถึงแนวโน้มของฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานในอนาคตของกิจการหรือระหว่างกิจการได้

4. องค์ประกอบของงบการเงิน เป็นการระบุให้ทราบถึงประเภทของรายการและเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจที่แสดงไว้ในงบการเงินนั้น จำแนกได้ดังนี้

4.1 องค์ประกอบของงบการเงินที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการแสดงฐานะทางการเงิน ซึ่งประกอบด้วยรายการประเภทสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ

1. สินทรัพย์ (Assets) หมายถึงทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมของกิจการ ซึ่งเกิดจากเหตุการณ์ในอดีต และมีผลทำให้กิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากทรัพยากรนั้นในอนาคต ตัวอย่างของสินทรัพย์ เช่น ลูกหนี้การค้า เครื่องจักร รถยนต์ อาคาร และที่ดิน เป็นต้น ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่จะได้รับจากสินทรัพย์ หมายถึงการที่สินทรัพย์รายการนั้นจะก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับในอนาคตแก่กิจการทั้งโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม เช่น การได้รับเงินสดจากลูกหนี้การค้า หรือเงินสดจ่ายค่าวัตถุดิบลดลงจากการมีเครื่องจักรใหม่ที่มีประสิทธิภาพ

2. หนี้สิน (Liability) หมายถึงภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการ ซึ่งเกิดจากเหตุการณ์ในอดีต และมีผลทำให้กิจการคาดว่าจะต้องชำระภาระผูกพันนั้นในอนาคต เช่น ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อในอดีต ทำให้มีเจ้าหนี้การค้าผูกพันมาจนถึงปัจจุบัน จำนวนเงินเจ้าหนี้การค้าที่คงเหลือ แสดงถึงภาระผูกพันที่กิจการต้องหาเงินมาจ่ายชำระให้ผู้เป็นเจ้าหนี้ในอนาคต ภายในกำหนดระยะเวลาที่ได้ตกลงกันไว้ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การชำระภาระผูกพันอาจทำได้หลายลักษณะ เช่น การจ่ายเงินสดเพื่อชำระหนี้สิน การโอนสินทรัพย์อื่นที่ไม่ใช่เงินสดเพื่อชำระหนี้สิน และการให้บริการเพื่อเป็นการตอบแทนหนี้สินที่ผูกพันไว้

3. ส่วนของเจ้าของ (Owners' Equity) หมายถึงส่วนได้เสียคงเหลือของกิจการที่ได้จากยอดสินทรัพย์รวมหักด้วยหนี้สินทั้งหมดที่มีอยู่ ณ วันนั้นๆ การรายงานส่วนของเจ้าของในงบการเงินขึ้นอยู่กับรูปแบบการจัดตั้งองค์กรธุรกิจด้วย ซึ่งอาจจะเป็น กิจการเจ้าของคนเดียว กิจการห้างหุ้นส่วน กิจการบริษัทจำกัด รูปแบบองค์กรที่แตกต่างกันจะมีรายละเอียดส่วนของเจ้าของแตกต่างกันไป

4.2 องค์ประกอบของงบการเงินที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการวัดผลการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วยรายการประเภทรายได้และค่าใช้จ่าย ผลการดำเนินงานจะเป็นกำไรหรือขาดทุนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ส่วนนี้ โดยถ้ารายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย ผลการดำเนินงานจะเป็นกำไร ผลกำไรจะส่งผลทำให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้าม ถ้ารายได้น้อยกว่าค่าใช้จ่าย ผลการดำเนินงานจะเป็นขาดทุน และผลขาดทุนจะทำให้ส่วนของเจ้าของลดลง

1. รายได้ (Revenue) หมายถึงการเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่งๆ โดยรายได้อาจจะอยู่ในรูปของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น เช่น เงินสดที่ได้รับจากการขายสินค้า หรือให้บริการ ลูกหนี้การค้าที่ได้จากการขายสินค้า หรือให้บริการ เป็นต้น หรือการลดลงของหนี้สิน เช่น การขายสินค้า หรือให้บริการแก่ผู้ที่เป็นเจ้าหนี้เพื่อเป็นการชำระหนี้สินที่มีต่อกัน

2. ค่าใช้จ่าย (Expenses) หมายถึงการลดลงของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่งๆ โดยค่าใช้จ่ายอาจจะอยู่ในรูปของหนี้สินที่เพิ่มขึ้น เช่น เงินสดที่ได้รับจากการขายสินค้า หรือให้บริการ ลูกหนี้การค้าที่ได้จากการขายสินค้า หรือให้บริการ เป็นต้น หรือการลดลงของหนี้สิน เช่น การขายสินค้า หรือให้บริการแก่ผู้ที่เป็นเจ้าหนี้เพื่อเป็นการชำระหนี้สินที่มีต่อกัน

5. การรับรู้รายการองค์ประกอบของงบการเงิน คำว่า การรับรู้รายการ หมายถึง การนำรายการใดๆ ทั้งในส่วนที่เป็นข้อความและจำนวนเงินไปรายงานเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน ทั้งนี้การที่จะนำรายการใดไปรายงานในงบการเงินใดจะต้องเป็นไปตามความหมายของรายการสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่ายที่กล่าวถึงข้างต้น

เงื่อนไขของรายการใดๆ ที่จะรับรู้เป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินได้ มีดังนี้

5.1 จะต้องสามารถอ้างอิงถึงความเป็นไปได้ที่แน่นอนของการเกิดรายการเหล่านั้น แนวคิดของเงื่อนไขข้อนี้ เพื่อต้องการให้ประเมินถึงความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อมที่กิจการดำเนินอยู่ ประกอบกับหลักฐานต่างๆ ที่มีอยู่ในขณะที่จัดทำงบการเงินด้วย

5.2 จะต้องสามารถทำการประมาณมูลค่าของรายการเหล่านั้นให้มีความน่าเชื่อถือได้ และมีเหตุผลสนับสนุนที่มีความเหมาะสมในการรับรู้รายการต่างๆ ที่จะแสดงในงบการเงิน

1. การรับรู้รายการสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน จะรับรู้ได้เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่า กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต และมีราคาทุนหรือมูลค่าที่สามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ

2. การรับรู้รายการหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงิน จะรับรู้ได้เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่า กิจการจะเสียประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่มีอยู่ในปัจจุบัน หรือได้มาในอนาคต เพื่อชำระภาระผูกพันที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยที่มูลค่าของภาระผูกพันนั้นต้องสามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ

3. การรับรู้รายการรายได้ในงบกำไรขาดทุน จะรับรู้ได้เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่า กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของกิจการจะเพิ่มขึ้น หรือภาระผูกพันที่มีอยู่จะลดลง ทั้งนี้เพราะการรับรู้รายได้จะเกิดขึ้นพร้อมกับการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ หรือการลดลงของหนี้สิน โดยที่มูลค่าของรายได้ต้องสามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ

4. การรับรู้รายการค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน จะรับรู้ได้เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่า ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของกิจการจะลดลง หรือภาระผูกพันที่มีอยู่จะเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะการรับรู้ค่าใช้จ่ายจะเกิดขึ้นพร้อมกับการลดลงของสินทรัพย์ หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน โดยที่มูลค่าของค่าใช้จ่ายต้องสามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ

6. การวัดมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงิน การวัดมูลค่าเป็นการกำหนดจำนวนเงินของรายการต่างๆ ที่ถูกรับรู้ว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งของงบการเงิน เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดมูลค่าของรายการที่เป็นองค์ประกอบของงบการเงิน มีดังนี้

6.1 ราคาทุนเดิม เป็นการบันทึกสินทรัพย์ด้วยจำนวนเงินสด หรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่ได้จ่ายไป หรือด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่นำไปแลก และการบันทึกหนี้สินด้วยจำนวนเงินที่ได้รับจากการก่อหนี้ หรือด้วยจำนวนเงินสด หรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่คาดว่าจะต้องจ่ายเพื่อชำระหนี้สินของกิจการ

6.2 ราคาทุนปัจจุบัน เป็นการแสดงสินทรัพย์ด้วยจำนวนเงินสด หรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่ต้องจ่ายในขณะนั้น เพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ชนิดเดียวกัน หรือเท่าเทียมกัน และการแสดงหนี้สินด้วยจำนวนเงินสด หรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่ต้องใช้ เพื่อชำระภาระผูกพันในขณะนั้นโดยยังไม่ได้คิดลดค่าเงิน

6.3 มูลค่าที่จะได้รับ (จ่าย) เป็นการแสดงสินทรัพย์ด้วยจำนวนเงินสด หรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่จะได้มาในขณะนั้น เมื่อขั้นตอนในการจำหน่ายสินทรัพย์เป็นไปโดยปกติ และการแสดงหนี้สินด้วยมูลค่าที่จะต้องจ่ายคืน หรือด้วยจำนวนเงินสด หรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่คาดว่าจะต้องจ่าย เพื่อชำระหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามปกติโดยยังไม่ได้คิดลดค่าเงิน

6.4 มูลค่าปัจจุบัน เป็นการแสดงสินทรัพย์ด้วยมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับสุทธิที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตจากสินทรัพย์ที่ใช้ในการดำเนินงานโดยปกติของกิจการ และการแสดงหนี้สินด้วยมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดจ่ายสุทธิที่คาดว่าจะต้องจ่ายเพื่อชำระหนี้สินที่เกิดขึ้นโดยปกติของกิจการ

7. แนวคิดเรื่องทุนและการรักษาระดับทุน แนวคิดเรื่องทุนที่กล่าวไว้ในแม่บทการบัญชีมีแนวคิดคือ ทุนทางการเงินและทุนทางกายภาพ โดยทุนทางการเงินมีความหมายเดียวกับสินทรัพย์สุทธิหรือส่วนของเจ้าของ ซึ่งได้จากการนำสินทรัพย์รวมหักด้วยหนี้สินรวม ส่วนอีกแนวคิดหนึ่งคือ ทุนทางกายภาพ เป็นระดับความสามารถในการดำเนินงาน หรือกำลังการผลิตที่มีเพื่อใช้ในการสร้างผลผลิตได้จริง กิจการจะนำแนวคิดเรื่องทุนใดมาใช้ในการจัดทำงานการเงิน จะต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้งบการเงินเป็นหลัก ทั้งนี้เพราะแต่ละแนวคิดส่งผลต่อการวัดผลกำไรในลักษณะที่ต่างกัน

การรักษาระดับทุนทางการเงิน ตามแนวคิดนี้ ผลกำไรจะเกิดขึ้นเมื่อจำนวนเงินของสินทรัพย์สุทธิ ณ วันสิ้นรอบบัญชีมีจำนวนที่สูงกว่าสินทรัพย์สุทธิ ณ วันเริ่มต้นรอบบัญชี จำนวนเงินส่วนต่างที่จะเป็นผลกำไรที่กล่าวถึงนั้น จะไม่รวมถึงเงินทุนที่ได้รับจากเจ้าของ หรือการแบ่งส่วนทุนให้กับเจ้าของในรอบเวลาเดียวกัน ดังนั้นผลกำไรจากการรักษาระดับทุนทางการเงินจะเกิดขึ้นเมื่อจำนวนเงินรายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย แม้บทการบัญชีให้กิจการเลือกใช้เกณฑ์การวัดมูลค่าแบบใดแบบหนึ่ง เมื่อใช้แนวคิดการรักษาระดับทุนทางการเงิน โดยให้พิจารณาถึงประเภททุนทางการเงินที่กิจการต้องการรักษาระดับไว้

การรักษาระดับทุนทางกายภาพ ตามแนวคิดนี้ ผลกำไรจะเกิดขึ้นเมื่อจำนวนกำลังการผลิต หรือความสามารถในการดำเนินงานของกิจการ หรือทรัพยากรหรือเงินทุนที่จำเป็นในการบรรลุกำลังการผลิต เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีสูงกว่าเมื่อเริ่มรอบระยะเวลาบัญชี จำนวนเงินส่วนต่างที่จะเป็นผลกำไรที่กล่าวถึงนั้นจะไม่รวมถึงเงินทุนที่ได้รับจากเจ้าของ หรือการแบ่งส่วนทุนให้กับเจ้าของในรอบเวลาเดียวกัน เมื่อใช้แนวคิดการรักษาระดับทุนทางกายภาพ แม้บทการบัญชีกำหนดให้ต้องใช้ราคาทุนเป็นเกณฑ์การวัดมูลค่า

รายการในงบการเงิน

จากที่ได้กล่าวถึงคำจำกัดความเกี่ยวกับรายการองค์ประกอบงบการเงินตามแม่บทการบัญชีไว้ข้างต้นแล้วนั้น จะได้กล่าวถึงรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายการในงบกำไรขาดทุน และงบแสดงฐานะการเงิน ดังนี้

1. งบกำไรขาดทุน (Income Statement) เป็นงบการเงินที่แสดงให้เห็นทราบว่าการดำเนินงานของธุรกิจสำหรับรอบระยะเวลาหนึ่งที่ผ่านมาเป็นอย่างไร โดยรอบระยะเวลาที่จัดทำอาจจะเป็นช่วง 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี ตามความต้องการของผู้บริหาร แต่ในส่วนของข้อบังคับทางกฎหมายนั้น จะกำหนดให้ต้องจัดทำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยส่วนประกอบของงบกำไรขาดทุนมีดังนี้

1.1 รายได้ (Revenues) เป็นกระแสการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ หรือการลดลงของหนี้สิน อันเป็นผลมาจากผลตอบแทนที่ได้รับจากการจัดหาสินค้าหรือให้บริการแก่ลูกค้าของกิจการอันเป็นรายได้ตามปกติของกิจการ รวมถึงรายได้อื่นๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ และจะมีผล

ทำให้ส่วนของเจ้าของนั้นมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น แต่ไม่รวมถึงการลงทุนเพิ่มจากส่วนของเจ้าของ สินทรัพย์เพิ่มขึ้นจากการซื้อสินทรัพย์ หรือการลดลงของหนี้สินจากการชำระหนี้

รายได้ของแต่ละกิจการจะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับลักษณะของธุรกิจ ตัวอย่างของรายได้ เช่น รายได้ค่าซ่อมแซม รายได้ค่าธรรมเนียม รายได้ค่าบริการ รายได้จากการขายสินค้า รายได้จากการให้เช่า ดอกเบี้ยรับ รายได้จากการทำบัญชี และรายได้ค่าตรวจสอบบัญชี เป็นต้น

1.2 ค่าใช้จ่าย (Expenses) หมายถึงกระแสการลดลงของสินทรัพย์หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน อันเป็นผลมาจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการ รวมถึงรายการขาดทุนอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ ซึ่งไม่ถือเป็นค่าใช้จ่ายตามปกติของกิจการ และจะมีผลทำให้ส่วนของเจ้าของนั้นมีการเปลี่ยนแปลงลดลง แต่ไม่รวมถึงรายการถอนทุน การแบ่งปันส่วนทุน หรือการลดลงของสินทรัพย์เนื่องจากการขายสินทรัพย์

ตัวอย่างของค่าใช้จ่าย เช่น ต้นทุนสินค้าที่ขาย เงินเดือน ค่าเช่า ค่าเบี้ยประกันภัย ค่าขนส่งออก ค่าโฆษณา ค่ารับรอง ค่าภาษีเงินได้ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า และค่าธรรมเนียมการใช้บริการอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

1.3 กำไรหรือขาดทุนสุทธิ (Net Profit or Loss) หมายถึงส่วนต่างของการนำรายได้และค่าใช้จ่ายมาเปรียบเทียบกับ ถ้ารายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย เรียกส่วนเกินของรายได้ที่มากกว่าค่าใช้จ่ายว่า กำไรสุทธิ (Net Profit) ในทางตรงกันข้ามกัน ถ้าค่าใช้จ่ายมากกว่ารายได้ เรียกส่วนเกินของค่าใช้จ่ายที่มากกว่ารายได้ว่า ขาดทุนสุทธิ (Net Loss)

2. งบแสดงฐานะการเงินหรืองบดุล (Financial Position Statement or Balance Sheet) เป็นงบการเงินที่แสดงให้เห็นทราบว่ ณ วันใดวันหนึ่ง จัดทำขึ้นนี้ กิจการมีสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของประเภทใดบ้าง จำนวนเท่าใด ตามข้อบังคับทางกฎหมาย กำหนดระยะเวลาในการจัดทำขึ้นนี้ในลักษณะเช่นเดียวกับการจัดทำงบกำไรขาดทุนคือ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยส่วนประกอบของงบแสดงฐานะการเงิน หรืองบดุลมีดังนี้

2.1 สินทรัพย์ (Assets) เป็นทรัพยากรที่กิจการมีความเป็นเจ้าของ และพึงจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากทรัพยากรเหล่านั้นในอนาคต โดยทรัพยากรที่มีอยู่นั้น เป็นผลจาก

เหตุการณ์หรือรายการค้าของกิจการที่เกิดขึ้นในอดีต การรายงานสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน จะเรียงลำดับดังนี้

2.1.1 สินทรัพย์หมุนเวียน (Current Assets) หมายถึงสินทรัพย์ที่มีสภาพเป็นเงินสดหรือเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ หรือมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี หรือภายในรอบระยะเวลาการดำเนินงานโดยปกติ ซึ่งหมายถึง เริ่มตั้งแต่การจัดหาสินทรัพย์ต่างๆ มาใช้ในการให้บริการ หรือการผลิต หรือการขาย จนเรียกเก็บเงินจากลูกค้าได้

ตัวอย่างรายการสินทรัพย์หมุนเวียน เช่น เงินสด เงินฝากธนาคาร ตัวเงินรับลูกหนี้การค้า เงินลงทุนชั่วคราว สินค้าคงเหลือ วัสดุสิ้นเปลือง ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า และรายได้ค้างรับ เป็นต้น

2.1.2 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (Non-Current Assets) หมายถึงสินทรัพย์ที่มีอายุการใช้งานเกินกว่า 1 ปี หรือมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานเกินกว่า 1 ปี หรือเป็นสินทรัพย์ที่มีวัตถุประสงค์ถือไว้เพื่อเป็นการลงทุนในระยะยาว เป็นได้ทั้งสินทรัพย์ที่มีตัวตนและสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

ตัวอย่างรายการสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน เช่น ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์สำนักงาน เครื่องจักร รถยนต์ เครื่องตกแต่ง เครื่องใช้สำนักงาน และเครื่องมือเครื่องใช้ เป็นต้น

2.2 หนี้สิน (Liabilities) เป็นการระดมทุนในปัจจุบันที่มีผลทำให้กิจการต้องรับผิดชอบตามสิทธิเรียกร้องที่เกิดขึ้น ซึ่งจะทำให้กิจการสูญเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจเพื่อชำระภาระผูกพันดังกล่าว โดยภาระผูกพันนี้เป็นผลมาจากเหตุการณ์หรือรายการค้าของกิจการที่เกิดขึ้นในอดีต การรายงานหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงินจะเรียงตามลำดับ ดังนี้

2.2.1 หนี้สินหมุนเวียน (Current Liabilities) เป็นการระดมทุนที่กิจการมีกำหนดเวลาจะต้องชำระหรือคืนเงินภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี เช่น เจ้าหนี้การค้า ตัวเงินจ่าย ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย และรายได้รับล่วงหน้า เป็นต้น

2.2.2 หนี้สินไม่หมุนเวียน (Non-Current Liabilities) เป็นการระดมทุนที่กิจการมีกำหนดเวลาจะต้องชำระคืนเงินเกินกว่า 1 ปี เช่น หนี้กู้ยืม เงินกู้ยืมระยะยาว เป็นต้น

2.3 ส่วนของเจ้าของ (Owners Equity) เป็นมูลค่าสินทรัพย์สุทธิ หาได้จากสินทรัพย์หักด้วยหนี้สินรวม ส่วนของเจ้าของนี้จะมีชื่อเรียกส่วนประกอบที่แตกต่างกันไปตามรูปแบบของการจัดตั้งองค์กรธุรกิจ จำแนกได้ดังนี้

2.3.1 กิจการเจ้าของคนเดียว (Sole Proprietorship) เป็นลักษณะของกิจการค้าที่มีบุคคลคนเดียวเป็นเจ้าของ ผู้เป็นเจ้าของกิจการมีสิทธิในสินทรัพย์และกำไรจากการดำเนินงานเต็มจำนวน ในขณะที่เดียวกัน ต้องมีความรับผิดชอบในการหนี้สิน และผลขาดทุนจากการดำเนินงานโดยไม่จำกัดจำนวนด้วย รูปแบบของธุรกิจ在这一ลักษณะนี้เป็นบุคคลธรรมดา จึงเสียภาษีเงินได้ในอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ส่วนของเจ้าของของกิจการลักษณะนี้คือ ทุนที่เจ้าของนำมาลงทุนในครั้งแรก ทุนจะเพิ่มขึ้นเมื่อมีการลงทุนเพิ่มหรือกำไรจากการดำเนินงาน ทุนจะลดลงเมื่อมีการถอนทุนคืน ลดทุน นำสินทรัพย์ไปใช้ส่วนตัว หรือมีผลขาดทุนจากการดำเนินงาน

ส่วนประกอบของบัญชีส่วนของเจ้าของเมื่อเป็นกิจการเจ้าของคนเดียวได้แก่ บัญชีทุน (Capital Account) บัญชีถอนใช้ส่วนตัว (Drawings Account) และบัญชีกำไรขาดทุน (Profit and Loss Account)

1. บัญชีทุน เป็นบัญชีที่เปิดขึ้นมาในครั้งแรกเมื่อเจ้าของกิจการนำสินทรัพย์หรือหนี้สินมาลงทุน จะกระทบเข้าสู่บัญชีทุน บัญชีทุนนี้จะเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ระหว่างการดำเนินงานโดยเจ้าของกิจการอาจมีการลงทุนเพิ่มหรือมีการถอนทุน

2. บัญชีถอนใช้ส่วนตัว เป็นบัญชีที่ใช้จัดบันทึกบัญชีเมื่อเจ้าของกิจการนำสินทรัพย์ต่างๆ ไปใช้ส่วนตัวหรืออาจเป็นกรณีของการแบ่งผลกำไรที่ได้จากการดำเนินงานไปใช้ส่วนตัวเป็นการล่วงหน้าก็ได้ บัญชีถอนใช้ส่วนตัวจะส่งผลกระทบทำให้ทุนปลายงวดลดลง

3. บัญชีกำไรขาดทุน เป็นบัญชีที่เปิดขึ้นมาเพื่อรับโอนรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในระหว่างงวดทั้งหมด สรุปเป็นผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่งๆ เพื่อคำนวณกำไรขาดทุน (สุทธิ) ประจำงวด และกระทบยอดไปยังบัญชีทุนต่อไป ทำให้ทราบมูลค่าของบัญชีทุน ณ วันสิ้นงวดว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

2.3.2 กิจการห้างหุ้นส่วน (Partnership) เป็นลักษณะของกิจการค้าที่มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปตกลงร่วมทำกิจการค้าเหล่านั้น ส่วนของเจ้าของของกิจการห้างหุ้นส่วนนี้เรียก

ว่า ส่วนของผู้เป็นหุ้นส่วน (Partner's Equity) ซึ่งจะประกอบด้วยทุนของผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ละคน ทุนของผู้เป็นหุ้นส่วนจะเพิ่มขึ้นเมื่อมีการลงทุนเพิ่ม หรือเมื่อมีการแบ่งผลกำไรที่ได้จากการดำเนินงาน ทุนของผู้เป็นหุ้นส่วนจะลดลงเมื่อมีการถอนทุนคืน นำสินทรัพย์ไปใช้ส่วนตัว หรือมีการแบ่งผลขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ลักษณะของห้างหุ้นส่วนแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.3.2.1 *ห้างหุ้นส่วนสามัญ (Ordinary or Unlimited Partnership)* คือห้างหุ้นส่วนที่ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันในภาระหนี้สินทั้งหมดโดยไม่จำกัดจำนวน ห้างหุ้นส่วนประเภทนี้จะจดทะเบียนหรือไม่ก็ได้ ถ้าจดทะเบียนจะเรียกว่า ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ถ้าไม่จดทะเบียนเรียกว่า ห้างหุ้นส่วนสามัญ

2.3.2.2 *ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership)* คือห้างหุ้นส่วนที่มีผู้เป็นหุ้นส่วนอยู่ 2 ประเภทคือ หุ้นส่วนที่รับผิดชอบในภาระหนี้สินของกิจการจำกัดจำนวนไม่เกินกว่าจำนวนเงินที่ผู้เป็นหุ้นส่วนนำมาลงทุน กับหุ้นส่วนที่รับผิดชอบในภาระหนี้สินของกิจการโดยไม่จำกัดจำนวน ห้างหุ้นส่วนจำกัดนี้จะต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามข้อบังคับกฎหมาย

ส่วนประกอบของส่วนของผู้เป็นเจ้าของเมื่อเป็นกิจการห้างหุ้นส่วนเรียกว่า ส่วนของผู้เป็นหุ้นส่วน (Partner's Equity) จำแนกได้ดังนี้

1. **บัญชีทุน (Capital Accounts)** เป็นบัญชีที่ใช้บันทึกเงินทุนที่ผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ละคนนำมาลงทุนในครั้งแรก การลงทุนเพิ่ม หรือการถอนทุนแบบถาวร และการแบ่งผลกำไรขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานให้แก่ผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ละคนตามข้อตกลง

2. **บัญชีกระแสทุน (Current Accounts)** เป็นบัญชีที่ใช้บันทึกการถอนสินทรัพย์ไปใช้เป็นการส่วนตัวของผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ละคน หรือในกรณีที่มีการแบ่งผลกำไรขาดทุนจากการดำเนินงานให้กับผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ละคนตามข้อตกลง บัญชีกระแสทุนนี้จะใช้ในกรณีที่กิจการห้างหุ้นส่วนเลือกใช้วิธีแบบทุนคงที่เท่านั้น

3. **บัญชีกำไรขาดทุน (Profit and Loss Accounts)** เป็นบัญชีที่ใช้เพื่อรับโอนรายได้และค่าใช้จ่ายของงวดบัญชี และสรุปผลการดำเนินงานว่า กำไรขาดทุนสำหรับงวดบัญชีนั้นเป็นเท่าไร ก่อนที่จะมีการแบ่งผลกำไรขาดทุนจำนวนดังกล่าวให้กับผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ละคนต่อไป

4. บัญชีกำไรสะสม (Retained Earnings Accounts) เป็นบัญชีที่ใช้ในกรณีที่กิจการมีผลกำไรขาดทุนเกิดขึ้นจากการดำเนินงาน แต่ไม่มีการแบ่งผลกำไรขาดทุนให้กับผู้เป็นหุ้นส่วน หรืออาจมีการแบ่งกำไรขาดทุนส่วนหนึ่ง และเก็บไว้อีกส่วนหนึ่ง

2.3.3 บริษัทจำกัด (Corporation) เป็นลักษณะกิจการค้าที่จัดตั้งขึ้นเป็นนิติบุคคล โดยมีการแบ่งทุนออกเป็นหุ้นเพื่อจัดจำหน่าย ผู้ที่ลงทุนซื้อหุ้นเรียกว่า ส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น อาจมีทั้งหุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ และอาจมีส่วนเกินมูลค่าหุ้นถ้าจำหน่ายหุ้นได้ในราคาที่สูงกว่ามูลค่าหุ้น ซึ่งจะทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น หรืออาจจะมีส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น ถ้าจำหน่ายหุ้นได้ในราคาที่ต่ำกว่ามูลค่าหุ้น ซึ่งจะทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง นอกจากนี้ส่วนของผู้ถือหุ้นจะเพิ่มขึ้นได้เมื่อกำไรจากการดำเนินงาน และลดลงได้เมื่อมีผลขาดทุนจากการดำเนินงาน รูปแบบของบริษัทจำกัดแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

2.3.3.1 บริษัทเอกชนจำกัด (Private Corporation) คือบริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีผู้เริ่มก่อการตั้งบริษัทตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป โดยแบ่งทุนเป็นหุ้น แต่ละหุ้นมูลค่าเท่ากัน ผู้ถือหุ้นแต่ละคนจะรับผิดชอบในภาระหนี้สินของกิจการเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ผู้ถือหุ้นยังชำระไม่ครบตามมูลค่าหุ้นที่ต้องชำระ

2.3.3.2 บริษัทมหาชนจำกัด (Public Corporation) คือบริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาชนจำกัด มีผู้เริ่มก่อการจำนวน 15 คนขึ้นไป ทุนของบริษัทจะแบ่งออกเป็นหุ้น แต่ละหุ้นมีมูลค่าเท่ากัน ผู้ถือหุ้นแต่ละคนจะรับผิดชอบในภาระหนี้สินของกิจการจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนมูลค่าหุ้นที่ต้องชำระ

ส่วนประกอบของส่วนของผู้ถือหุ้นเมื่อเป็นกิจการบริษัทจำกัดเรียกว่า ส่วนของผู้ถือหุ้น (Stockholder's) จำแนกได้ดังนี้

1. บัญชีทุนเรือนหุ้น (Capital Stock Accounts) เป็นบัญชีที่ใช้บันทึกจำนวนเงินของหุ้นทุนชนิดต่างๆ ที่กิจการนำออกจำหน่าย โดยจะแสดงมูลค่าของหุ้นทุนในราคาตามมูลค่า (Par Value) ที่จัดทะเบียนบัญชีหุ้นทุน ทุนเรือนหุ้นจำแนกได้เป็น 2 ชนิดด้วยกันคือ หุ้นทุนสามัญ (Common Stock) และหุ้นทุนบุริมสิทธิ (Preferred Stock) ในกรณีที่บริษัทต้องการออกหุ้นทุนเพียงชนิดเดียว หุ้นทุนที่สามารถออกได้ต้องเป็นหุ้นทุนสามัญ

2. บัญชีส่วนเกินหรือส่วนต่ำมูลค่าหุ้นทุน (Excess or Discount of Par Value Accounts) เป็นบัญชีที่ใช้บันทึกจำนวนเงินส่วนต่างระหว่างราคาขายกับราคาตามมูลค่าของหุ้นทุน ถ้าราคาจำหน่ายได้จริงสูงกว่าราคาตามมูลค่าส่วนต่างที่เกิดขึ้น ให้บันทึกไว้ในบัญชีส่วนเกินมูลค่าหุ้นทุน แต่ถ้าราคาจำหน่ายได้จริงต่ำกว่าราคาตามมูลค่าส่วนต่างที่เกิดขึ้น ให้บันทึกไว้ในบัญชีส่วนต่ำมูลค่าหุ้นทุน

3. บัญชีกำไรขาดทุน (Profit and Loss Accounts) เป็นบัญชีที่รับโอนรายได้และค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นในระหว่างงวด และสรุปผลการดำเนินงานในงวดบัญชีว่ามีกำไรหรือขาดทุนเกิดขึ้นจำนวนเท่าไร ก่อนที่จะมีการโอนบัญชีกำไรขาดทุนนี้ไปเข้าบัญชีกำไรสะสมต่อไป

4. บัญชีกำไรสะสม (Retained Earnings Accounts) เป็นบัญชีที่ใช้บันทึกกำไรหรือผลกำไรขาดทุนที่เกิดขึ้นในแต่ละงวดบัญชีสะสมไว้

5. บัญชีเงินปันผล (Dividend Accounts) เป็นบัญชีที่ใช้บันทึกจำนวนเงินปันผลที่บริษัทได้มีการประกาศจ่าย ถือเป็นบัญชีปรับลดมูลค่าบัญชีกำไรสะสม โดยจะทำการลดยอดกำไรสะสมในวันสิ้นงวดบัญชี

สรุป

การบัญชีเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนของการจัดทำงบการเงิน โดยทำการจดบันทึกเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจของกิจการที่สามารถระบุค่าเป็นหน่วยเงินตราได้ และนำมาจัดหมวดหมู่เพื่อทำการสรุปผลลัพธ์ในขั้นสุดท้าย รวมถึงการวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลต่างๆ ในงบการเงิน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในด้านต่างๆ แก่บุคคลทั่วไป โดยการจัดทำบัญชีจะต้องคำนึงถึงกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ในแม่บทการบัญชี ทั้งนี้เพราะแม่บทการบัญชีเป็นแนวคิดพื้นฐานที่คณะกรรมการของสภาวิชาชีพบัญชีได้ร่วมกันกำหนดแนวปฏิบัติหรือหลักเกณฑ์ ตลอดจนปัจจัยที่ควรคำนึงถึงในการจัดทำ และนำเสนองบการเงินให้แก่ผู้ใช้งบการเงินได้นำไปใช้เพื่อการตัดสินใจในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยผู้ใช้งบการเงินจะได้รับข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ที่เป็นพื้นฐานเดียวกัน สามารถนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกันได้ หรือพยากรณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของจำนวนเงินและรายการบัญชีได้อย่างเหมาะสม

แบบฝึกหัดท้ายบท

1. การบัญชีหมายถึงอะไร
2. แม่บทการบัญชีมีความสำคัญอย่างไร
3. ลักษณะเชิงคุณภาพที่สำคัญของงบการเงินมีอะไรบ้าง จงอธิบาย
4. ให้อธิบายส่วนประกอบของงบกำไรขาดทุน
5. ให้อธิบายส่วนประกอบของงบแสดงฐานะการเงิน
6. รูปแบบของธุรกิจสามารถจำแนกได้กี่ประเภท อะไรบ้าง
7. ข้อมูลต่อไปนี้ให้ระบุว่าข้อใดเป็นสินทรัพย์ หนี้สิน หรือส่วนของผู้เจ้าของ

รายการ	สินทรัพย์	หนี้สิน	ส่วนของผู้เจ้าของ
วัสดุสิ้นเปลือง			
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร			
ดอกเบี้ยค้างรับ			
ค่าโฆษณาจ่ายล่วงหน้า			
ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย			
ทุน-วิวัฒน์			
ถอนใช้ส่วนตัว			

8. จากข้อมูลต่อไปนี้ ให้ระบุว่าข้อใดเป็นสินทรัพย์ หนี้สิน หรือส่วนของผู้เจ้าของ

รายการ	สินทรัพย์	หนี้สิน	ส่วนของผู้เจ้าของ
เงินสด			
เงินฝากธนาคาร			
เจ้าหนี้การค้า			
ทุนหุ้นส่วน			
เครื่องใช้สำนักงาน			
ลูกหนี้การค้า			
เจ้าหนี้เงินกู้			
รถยนต์			
อาคาร			
สินค้าคงเหลือ			
ที่ดิน			
อุปกรณ์สำนักงาน			
ตัวเงินรับ			
เงินกู้จำนอง			
หุ้นทุนสามัญ			
หุ้นทุนบุริมสิทธิ			
หุ้นกู้			
ตัวเงินจ่าย			
เครื่องจักร			
ลิขสิทธิ์			
เครื่องตกแต่ง			
เครื่องหมายการค้า			

9. ให้ระบุว่ารายการต่อไปนี้ควรแสดงในงบกำไรขาดทุน หรืองบแสดงฐานะการเงิน

รายการ	งบกำไรขาดทุน	งบแสดงฐานะการเงิน
ค่าสาธารณูปโภค		
รายได้ค่าธรรมเนียม		
เงินสด		
ค่าแรงงาน		
เจ้าหนี้การค้า		
รายได้ค่าเช่ารับล่วงหน้า		
ที่ดิน		
วัสดุสำนักงานใช้ไป		
ค่าโฆษณาค้างจ่าย		
หุ้นกู้		
หุ้นทุนสามัญ		
ค่าเสื่อมราคา		
ดอกเบี้ยรับ		
ค่ารับรอง		
ค่าขนส่งออก		
ค่านายหน้าค้างรับ		
ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า		
รายได้เบ็ดเตล็ด		

10. ให้ระบุว่ารายการต่อไปนี้จัดประเภทเป็น สินทรัพย์หมุนเวียน สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน หนี้สินหมุนเวียน หรือหนี้สินไม่หมุนเวียน

	สินทรัพย์ หมุนเวียน	สินทรัพย์ ไม่หมุนเวียน	หนี้สิน หมุนเวียน	หนี้สิน ไม่หมุนเวียน
เงินฝากธนาคาร				
ตัวเงินรับ				
สินค้าคงเหลือ				
หุ้นกู้อายุ 5 ปี				
เงินกู้ระยะยาว				
อาคารสำนักงาน				
เครื่องใช้สำนักงาน				
เจ้าหนี้การค้า				
รายได้ค่าเช่ารับล่วงหน้า 3 เดือน				
ค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า				
ที่ดิน				

หลักการบัญชี

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเหมาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่ต้องการเรียนรู้บัญชีอย่างครอบคลุม เนื่องจากมีเนื้อหาที่เริ่มตั้งแต่หลักการเบื้องต้นของการจัดทำบัญชี ผู้เรียนสามารถที่จะวิเคราะห์รายการค้าเพื่อนำไปลงในรายการบัญชีที่มีมาตรฐานอย่างระบบบัญชีคู่ เรียนรู้และฝึกปฏิบัติวิธีการจดบันทึกการปิดบัญชีในสมุดรายวันขึ้นต้นและสมุดรายวันขึ้นปลาย การปรับปรุงและปิดบัญชี และสามารถใช้กระดาษทำการซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินได้อย่างถูกต้อง

ประวัติผู้เขียน **รศ. เบญจมาศ อภิลักษณ์กิจโย**

ปัจจุบัน

- รองศาสตราจารย์โปรแกรมวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ผลงานเขียน

ระดับบุคคลทั่วไป

- บัญชีอย่างง่าย
- รู้บัญชีง่ายนิดเดียว
- บัญชี ง่าย ง่าย
- ไม่เจ๊งตัวร้ ถ้ารู้จักทำบัญชี
- บัญชีง่ายๆ สไตล์ธุรกิจ
- รู้บัญชี 360 องศา
- อ่านงบการเงินง่ายสุด ๆ
- ห้างหุ้นส่วนจะรุ่ง ถ้ารู้จักทำบัญชี
- กลยุทธ์การบริหารต้นทุน

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

- การบัญชีเบื้องต้น 2
- การบัญชีห้างหุ้นส่วน
- การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น
- การบัญชีบริษัทจำกัด

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

- การบัญชีต้นทุน 1
- การบัญชีต้นทุน 2

ระดับปริญญาตรี

- การบัญชี 1
- การบัญชีขั้นต้น 1
- การบัญชีขั้นต้น 2
- การบัญชีต้นทุน 1
- การบัญชีต้นทุน 2
- การบัญชีบริหาร
- การบัญชีเพื่อการจัดการ
- ต้นทุน 2

www.se-ed.com

sbc.fans

ISBN 978-616-08-4187-5

9 786160 841875

219 บาท

คู่มือเรียน-สอบ/อุดมศึกษา-
การบัญชี